

Vloga FDI v zobni etiki

SPREJELA Generalna skupščina FDI, **septembra 2015** v **Bangoku na Tajskem**

Preambula

FDI priznava, da zobozdravstvo razvija in povečuje kompleksnost zaradi:

- Globalizacije poklica in okolja zobozdravstvene dejavnosti, ki je posledica vse večje vloge izvajalcev ustnega zdravstvenega varstva v splošnem zdravju, čezmejne mobilnosti izvajalcev ustnih zdravstvenih storitev, migracije pacientov in novih priložnosti za zobozdravstveni turizem.
- Naraščajoče vloge industrije, delničarjev in ostalih tretjih oseb pri oblikovanju zobozdravstvene prakse in raziskav ter trendu do velikih skupin ordinacij in zobozdravnikov, ki se lotevajo podjetniških ureditev ordinacij.
- Spremembe razmerja med zobozdravnikom in pacientom, vključno z večjim poudarkom na samoodločbi pacientov, nujnosti notranje in medpoklicne oskrbe ter razširjenemu obsegu zobozdravstva.
- Večjega dostopa do informacij za paciente, povečano zanimanje za estetiko.
- Vztrajnih problemov pri doseganju splošnega dostopa do ustnega zdravstvenega varstva.

Ti in drugi takšni razvojni dogodki ustvarjajo nove etične izzive in nujnost etičnega zavedanja, razmišljanja in usmerjanja je poglobljena.

Utemeljitev

FDI v svoji ustavi priznava svojo odgovornost za spodbujanje zobozdravstvene etike, pri čemer kot eno od svojih štirih misij navaja »pospeševanje in spodbujanje etike, umetnosti, znanosti in prakse zobozdravstva«, da bi pacientom zagotovili koristen odnos z zobozdravstveno ekipo in optimalno ustno zdravje. V skladu s to nalogo je FDI izdala različne dokumente o etično relevantnih temah, kot so zobozdravstvo, zobozdravstvene publikacije, dostop do oskrbe, pravice pacientov in odgovornost zobozdravnikov.

Vendar trenutno ni nobene splošne izjave o vlogi FDI na področju zobozdravstvene etike. Zato ta izjava navaja posebna priporočila za izvajanje te misije v etičnih zadevah.

Izjava

FDI bo:

1. Zagovarjala pomembnost in pomen zobne etike po vsem svetu.
2. Spodbujala in omogočala izobraževanje in raziskave v zobozdravstveni etiki.
3. Se mrežila in posvetovala na področju zobne etike z državnimi in tudi mednarodnimi organizacijami in zainteresiranimi stranmi. Spodbujala odnose med organizacijami, ki urejajo zobozdravstvo na državni ravni z državnimi in mednarodnimi organizacijami na področju zobozdravstvene etike.
4. Začela in vodila etične dejavnosti na sestankih in kongresih FDI.
5. Ohranila celovit in dinamičen etični pravilnik o zobozdravstveni dejavnosti.*
6. Razvila politično izjavo o etiki zobnih (kliničnih) raziskavah.
7. Znotraj FDI odbora za zobozdravstveno dejavnost ustanovila strokovno skupino o vseh zadevah, povezanih z zobozdravstveno etiko.

* *Etični kodeks bi nadomestil/združil FDI politične izjave povezane z etiko.*

Nadaljnje branje

1. Broers D L M, Brands W G, Jongh A de, and Welie, J V M. Deciding about patients' requests for extraction: Ethical and legal guidelines, *J Am Dent Ass* 2010 141: 195–203.
2. Riaud X. Les Dentistes Allemands Sous le Troisième Reich. Paris: l'Harmattan, 2005.
3. Beecher H K. Ethics and clinical research. *New Engl J Med* 1966 274: 1354–1360 1966.
4. Rule J and Veatch, R M. Ethical Questions in Dentistry. 1st ed. Chicago: Quintessence, 1993.
5. Ozar D T, and Sokol D J. Dental Ethics at Chairside: Professional Principles and Practical Applications. 1st ed. St. Louis: Mosby, 1994.
6. Bischofberger E, Bolin AK, Nordenram G in René N. Etik i Tandvården. Stockholm: Gothia, 1998.

7. Strijbos S. Kiezen en Keuzen Ethiek in de Tandheelkundige Praktijk. Houten/Diegem: Bohn Stafleu Van Loghum, 1999.
8. Scarpelli M L. Il Comportamento dell'Odontoiatra: Aspetti Etici, Deontologici e Medico Legali. Viterbo: Edizioni ACME, 2001.
9. Gross D. (Ed.). Zwischen Theorie und Praxis 3: Ethik in der Zahnheilkunde. Wuerzburg: Koenigshausen in Neumann, 2002.
10. Williams J R. FDI World Dental Federation Ethics Manual. Ferney-Voltaire: FDI World Dental Federation, 2007. Dostopno na: <http://www.fdiworlddental.org/resources/dental-ethics-manual>.
11. FDI World Dental Federation. Constitution. Ferney-Voltaire: FDI World Dental Federation, 2012. Dostopno na: <http://www.fdiworlddental.org/about-fdi/governance/constitution>.
12. Vse FDI politične izjave lahko najdete na spletu: <http://www.fdiworlddental.org/resources/policy-statements-and-resolutions/>.